

El 70 per 100 dels tractaments es poden retenir com adequats perquè la protrombinèmia s'hi ha mantingut entre 25 i 35 per 100. Han estat observades 78 hemorràgies. Per ordre descendent de freqüència: epistaxis, hematúries, enterorràgies, gingivorràgies, hematomes, equimosis i petèquies; i com a molt rares (1 sol cas) hematèmesi, hemòptisi, metrorràgia, i hematoma conjuntival. En la meitat d'aquests casos, l'hemorràgia ha sobrevingut entre la 2.ª i la 5.ª setmana de tractament amb protrombinèmies situades entre 15 i 24 per 100. Tot plegat representa un incident hemorràgic per 7 anys-malalt de tractament. Les hemorràgies importants que han aconsellat la suspensió definitiva del tractament han estat només tres.

La conclusió que en resulta és que el tractament anticoagulant amb antivitaminas K no és perillós quan és ben menat, però així i tot no sempre s'aconsegueix que sigui vàlid perquè en un 30 per 100 dels casos assajats no s'ha aconseguit de mantenir la protrombinèmia a un nivell satisfactori i estable.

Un nou càrrec contra el tabac

Ve d'Abidjan (Costa de Vori). Allà, com en tots els països africans negres, el càncer de bronqui era excepcional, però al compàs de l'entrada de costums occidentals —concretament de l'ús del tabac— s'ha anat fent més i més freqüent.

Una unitat de bronco-pneumologia en recollí 13 casos entre 1962 i 1972; però entre 1972 i 1976 n'ha recollit 86, sense que això es pugui atribuir a una millora dels sistemes de detecció que no han experimentat cap canvi, com tampoc el radi d'acció de la unitat.

La relació amb el sexe és taxativa: 81 dels 86 malalts són homes. L'edat cim és de 45 anys (esperança de vida a la Costa de Vori: entre 37 i 40 anys). Quant a la professió, les més exposades són la dels pagesos i la dels comerciants i artesans. Però, la relació més contundent és amb el tabaquisme. El 85,3 per 100 dels cancerosos són fumadors, mentre que la freqüència de l'hàbit entre els no cancerosos d'edats iguals no arriba al 25 per 100. Notem encara que la distribució de la freqüència cancerosa entre homes i dones correspon exactament a la diferència entre fumadors i fumadores. És interessant també que el sistema tradicional d'usar el tabac a la Costa de Vori és el de fumar-lo en pipa, mastegar-lo o polsar-lo. El cigarret no hi arribà fins el 1920, però el seu consum ha crescut ràpidament els darrers 20 anys.

En un país on la pol·lució atmosfèrica artificial és pràcticament nul·la, la responsabilitat del tabac no pot ésser atenuada.

Revifalla del paludisme

L'enrarament del paludisme a casa nostra ha estat de tal proporció que ha fet oblidar-lo com a opció diagnòstica davant un procés infecciós imprecís. D'ara endavant caldrà tornar-lo a tenir present perquè a gran part de l'Àsia, de l'Amèrica del Sud i a l'Àfrica el paludisme torna a ésser freqüentíssim; i l'augment del turisme en aquestes contrades fa molt probable que algun dels nostres conciutadans en pateixi.

La causa de l'increment del paludisme és triple. D'una banda, la gran millora experimentada en la seva epidemiologia ha relaxat les mesures preventives. D'altra banda, han anat apareixent i multiplicant-se soques d'anòfels resistents als insecticides, i soques de plasmodis resistents als antipalúdics. Actualment hi ha 43 races d'anòfels resistents als insecticides cloro-orgànics, 24 al DDT i 6 resistents a l'ensems als uns i a l'altre; i comencen a aparèixer mosquits immunes als inhibidors de la creixença que havien començat a ésser emprats no fa pas gaire. Nous insecticides recentment assajats no resulten pas innocus per a l'ecologia animal i vegetal.

Paral·lelament, en tots els països d'infestació palúdica s'han detectat nombrosos casos de resistència a la cloroquina; mentrestant, el cost de producció de la nufloquina —que resultà tan eficaç al Vietnam— n'ha frenat la producció.

Caldrà, doncs, reactivar la recerca en el camp dels insecticides i dels antipalúdics, i tornar a l'ús de mètodes clàssics de lluita, prematurament oblidats, com són l'educació sanitària de la població i la introducció de carpes devoradores de larves d'anòfels en totes les basses on aquests proliferen. Aquestes mesures han donat excellent resultat a la Xina i al Vietnam. I a nosaltres, els metges, ens caldrà recordar-nos del paludisme davant qualsevol malalt febril que hagi viatjat de poc per països tropicals, o que sense haver-hi viatjat ha estat en contacte amb persones procedents d'aquells països. Recentment han estat publicats a França tres casos de paludisme entre el personal de l'aeroport de Roissy.